

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Начальнику Кіровоградської
обласної військової адміністрації
Андрію РАЙКОВИЧУ**

**Міністерство охорони здоров'я
України (до відома)**

**Національна служба здоров'я
України (до відома)**

**Т.в.о. Голови Державної
екологічної інспекції України
Ігорю ЗУБОВИЧУ
(в частині управління
відходами)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлені порушення прав людини у діяльності комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна психіатрична лікарня Кіровоградської обласної ради» (далі – лікарня, заклад).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Про Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час планового відвідування 20.11.2024 лікарні виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо їх усунення, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

За проектною потужністю заклад розрахований на 560 пацієнтів, проте на день відвідування у ньому перебувало 793 особи. Таке перевищення допустимої кількості пацієнтів створює значний ризик для належної організації лікувального процесу, може негативно вплинути на якість надання медичної допомоги та спричинити погіршення умов перебування пацієнтів.

Під час вивчення медичних карт стаціонарного хворого (форма № 003/о) виявлено, що у порушення Закону України «Про психіатричну допомогу» та інструкцій щодо заповнення форм первинної облікової документації, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 15.09.2016 № 970, пацієнти не підписали або невірно заповнили «Усвідомлену згоду особи на госпіталізацію до психіатричного закладу» (форма № 003-9/о) та «Усвідомлену згоду особи на лікування у психіатричному закладі» (форму № 003-10/о). В медичній карті пацієнта відділення № 2 не міститься необхідного підтвердження – особистого підпису про інформовану згоду на проведення тестування на вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), що є порушенням наказу МОЗ від 19.08.2005 № 415.

Фізичне обмеження пацієнтів здійснюється із порушенням пункту 11 Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації, затверджених наказом МОЗ від 24.03.2016 № 240, а саме: обмеження застосовується у присутності інших осіб у наглядних палатах гострих відділень на ліжку з панцерною сіткою.

Групою НПМ виявлені лікарські засоби, термін придатності яких завершився, що порушує вимоги наказу МОЗ від 16.12.2003 № 584 та пункту 6 розділу II глави 2

Методичних рекомендацій ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладі охорони здоров'я, затверджених наказом МОЗ від 09.09.2014 № 635.

У порушення пункту 1.4. Порядку організації системи лікувального харчування хворих у закладах охорони здоров'я, затвердженого наказом МОЗ від 29.10.2023 № 931, у закладі не організований чотириразовий режим харчування.

У частині відділень лікарні не дотримуються вимог основних положень Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення». У порушення пункту 8.3.2.7. палати не облаштовані в достатній кількості приліжковими тумбами, стільцями та шафами для зберігання речей. У санітарних вузлах не створено умов для приватності пацієнтів, а саме: не встановлені перегородки між сантехнічним обладнанням, в кабінках відсутні дверцята, на вікнах не наклеєна захисна плівка.

У закладі недотримуються правил поводження з медичними відходами категорії «В». Відповідно до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом МОЗ від 08.06.2015 № 325, медичні відходи категорії «В» повинні накопичуватись та зберігатись виключно у спеціальних контейнерах та приміщеннях, що виключає доступ сторонніх осіб. Групі НПМ адміністрацією закладу не наданий договір про надання послуг у сфері поводження з небезпечними відходами.

Будівля та приміщення лікарні потребують проведення ремонтних робіт.

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» в окремих відділеннях закладу відсутні умови для вільного пересування маломобільних осіб.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Кіровоградська обласна військова адміністрація реалізує державну політику в галузі охорони здоров'я та організовує роботу медичних закладів по наданню допомоги населенню;

відповідно до пункту 3 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Державну екологічну інспекцію України здійснює у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо поводження з відходами;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 16, 15, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити вичерпних заходів щодо негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна психіатрична

лікарня Кіровоградської обласної ради» та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку стану додержання вимог чинного законодавства в комунальному некомерційному підприємстві «Обласна клінічна психіатрична лікарня Кіровоградської обласної ради», з метою встановлення причин неналежного функціонування, що призвели до порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування у тому числі дисциплінарного характеру.

3. Державній екологічній інспекції України вжити заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо управління (поводження) медичними відходами на території комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна психіатрична лікарня Кіровоградської обласної ради» та у разі виявлення порушень притягнути винних осіб до встановленої законом відповідальності.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт про результати відвідування комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна психіатрична лікарня Кіровоградської обласної ради» на 15 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Олена Бардаш 050 967 9551

